

Handleiding voor zinvolle jongerenparticipatie

Wat betekent het?

- Jongeren participeren op gelijke voet met volwassenen op een aantal niveaus of op alle besluitvormingsniveaus.
- of
- Jongeren werken onafhankelijk van volwassenen en nemen beslissingen uitsluitend op basis van hun eigen stem.

Betekenisvolle jongerenparticipatie is een recht van alle kinderen en jongeren, gebaseerd op het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind. Daarom moeten er mechanismen komen waardoor jongeren een actieve rol kunnen spelen en hun stem kunnen laten horen en respecteren bij activiteiten en projecten waarbij zij betrokken zijn.

- Artikel 12: het recht om je mening te geven over zaken die belangrijk voor je zijn en dat volwassenen naar je luisteren en je mening serieus nemen.
- Artikel 13: het recht op vrijheid van meningsuiting
- Artikel 14: het recht op vrijheid van gedachte
- Artikel 15: het recht op vrijheid van vereniging en vergadering

Hoe kan zinvolle jongerenparticipatie worden toegepast? - Twee participatiemodellen

De Participatieladder

Elke hogere trede vertegenwoordigt een toenemend niveau van zeggenschap en controle van het kind.

De treden staan ook voor een continuïteit van macht en groeiende participatie.

Informeren: Jongeren worden geïnformeerd over belangrijke zaken. Zij worden op de hoogte gesteld van zaken die hen aangaan en krijgen toegang tot de noodzakelijke informatie. Jongeren hebben geen invloed op de verdere gang van zaken.

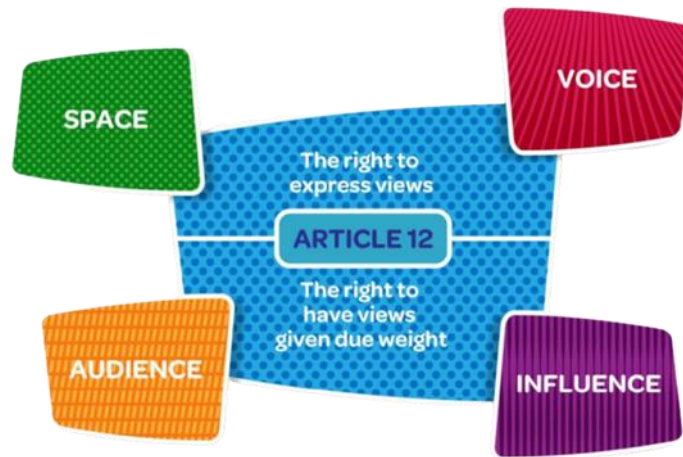
Raadplegen: Jongeren worden geraadpleegd over zaken die hen aangaan. Dit kan gebeuren met behulp van bijvoorbeeld een enquête of vragenlijst. Bij deze vorm geven jongeren eenzijdig informatie zonder dat er discussie plaatsvindt. Zij hebben weinig invloed op wat er verder met deze informatie gebeurt.

Adviseren: Daadwerkelijk in contact komen met jongeren. Waar raadplegen vooral eenrichtingsverkeer is, is er bij dialoog sprake van tweerichtingsverkeer. Dialoog kan leiden tot invloed, maar dit hoeft niet.

Coproduceren: Jongeren krijgen daadwerkelijk inspraak. De nadruk ligt op het stimuleren van deze groepen om inspraak te hebben in besluitvorming, maar het gaat ook om betrokkenheid in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie ervan. Jongeren worden een serieuze partij in de ontwikkeling en hebben invloed bij beslissingen.

(Mee) beslissen: Jongeren worden gestimuleerd om eigen initiatieven te ontplooiën en om ongevraagd advies te geven. Hier is hun autonomie het grootst.

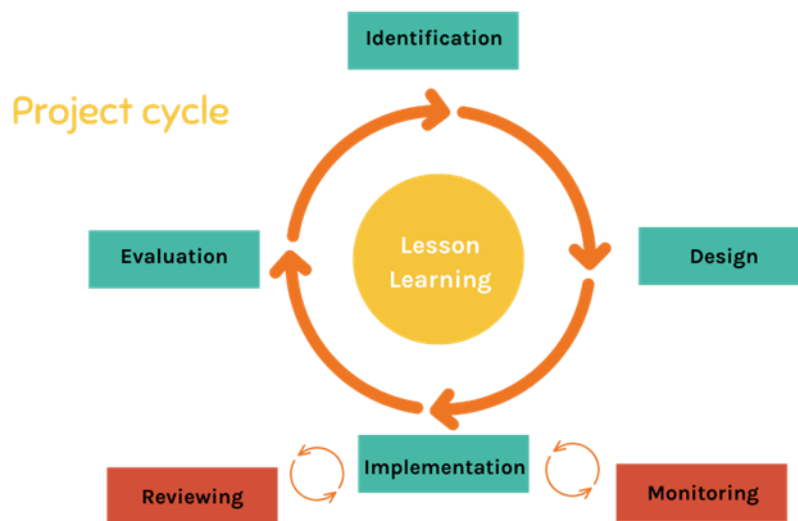
Lundy Model voor Kinderparticipatie (zie bijlage voor aanvullende informatie)

Het Lundy-model vertaalt artikel 12 van het IVRK in vier elementen in de hiervolgende volgorde:

- **Ruimte:** kinderen krijgen veilige en inclusieve ruimte om hun mening te vormen en te uiten.
- **Stem:** kinderen worden in staat gesteld hun mening te uiten
- **Publiek:** er wordt naar de mening van kinderen geluisterd
- **Invloed:** het standpunt van kinderen wordt op een passende manier opgevolgd.

Betekenisvolle jongerenparticipatie in verschillende fasen van de projectcyclus

Kinderen moeten als belanghebbenden bij de projectcyclus worden betrokken; zij geven meningen, suggesties en informatie en nemen deel aan de uitvoering en evaluatie van het project. Kinderen kunnen worden aangemoedigd bij het bepalen van hun behoeften, het (mede)ontwerpen van het project en het verzamelen van de daarvoor benodigde informatie. Vervolgens kunnen zij worden ondersteund bij (deelname aan) de uitvoering en evaluatie van het project.

Kinderen en volwassenen moeten emotioneel en sociaal voorbereid zijn om kinderparticipatie volledig te aanvaarden en te ondersteunen. De gebruikelijke culturele opvattingen en verwachtingen over de rol van kinderen en volwassenen kunnen immers op de proef worden gesteld wanneer kinderen de kans krijgen om deel te nemen. Vaak hebben volwassenen persoonlijke ervaringen opgedaan die hun opvattingen en gedrag ten aanzien van kinderen bepalen. Het is van cruciaal belang schadelijke houdingen in te ruilen voor positieve nieuwe ideeën over wat kinderen kunnen en mogen doen en zeggen.

Bijlage: Aanvullende informatie over het Lundy Model voor Kinderparticipatie

Deze handleiding voor zinvolle jongerenparticipatie is tot stand gekomen met input van International Child Development Initiatives ([ICDI](http://www.icdi.nl)) www.icdi.nl